

Innst. S. nr. 79

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra kommunalkomiteen

St.prp. nr. 22 (2003-2004)

Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2003 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Programkategori 13.10 Administrasjon m.m.

1.1.1 Kap. 502 Valguttgifter

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

En gjennomgang av regnskapstallene viser at det ser ut til å bli et mindreforbruk på posten på ca. 3 mill. kroner. Det foreslås derfor at bevilgningen settes ned fra 28,92 mill. kroner til 25,92 mill. kroner.

1.1.2 Kap. 503 Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m. (jf. kap. 3503)

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, KAN OVERFØRES

Posten skal dekke utgifter som varierer sterkt fra år til år avhengig av lønnsoppgjørene. Bevilgningen går også til kompetanseoppbygging og utredninger på feltet. Utbetalingene kan skje senere enn det som er lagt til grunn. Det foreslås derfor at posten får stikkordet "kan overføres".

1.1.3 Kap. 5316 Kommunalbanken AS

POST 70 GARANTIPROVISJON

Innbetalt garantiprovisjon fra Kommunalbanken for 2003 er kr 18 861 327. I forhold til budsjettet for 2003 er dette en merinntekt på kr 5 061 327. Det foreslås derfor at posten økes med tilsvarende beløp, fra 13,8 mill. kroner til 18,861 mill. kroner.

1.2 Programkategori 13.20 Innvandring

1.2.1 Kap. 520 Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, STATLIGE MOTTAK

Saldert budsjett for 2003 var basert på et gjennomsnittlig belegg i mottak på 9 730 personer. I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 65 (2002-2003), jf. Innst. S. nr. 260 (2002-2003) ble bevilgningen økt med 656,2 mill. kroner bl.a. som følge av økt belegg i mottak.

Total ankomst av asylsøkere i 2003 ser fortsatt ut til å bli på i overkant av 16 000. Det ser imidlertid ut til at færre vil bli bosatt samt at færre forsvinner fra mottak enn tidligere forventet. Nye prognoser for gjennomsnittlig antall beboere i mottak i 2003 er på 17 200 personer.

Budsjettbehovet i 2003 blir på om lag 1 858,7 mill. kroner.

POST 22 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, TOLK OG OVERSETTELSE

Utgiftene til tolkehonorarer er blitt redusert som en følge av noe kortere intervjuer i alle asylsaker samt at det er innført to intervjuer pr. dag i enklere saker. Det foreslås derfor at bevilgningen på post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse settes ned med 9,5 mill. kroner til 56,2 mill. kroner.

1.2.2 Kap. 3520 Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)

POST 4 REFUSJON AV ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Basert på forslag om økt bevilgning under kap. 520 Utlendingsdirektoratet post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, foreslås bevilgningen under kap. 3520 post 4 Refusjon av ODA-godkjente utgifter økt med 153 mill. kroner. Det er da lagt til grunn ny statistikk som viser en andel av flyktninger fra ODA-godkjente

land på om lag 80 pst., og at 70 pst. av disse har vært i mottak i mindre enn ett år.

1.2.3 Kap. 521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)

POST 60 INTEGRERINGSTILSKUDD, KAN OVERFØRES

Utgiftene anslås nå å bli om lag 2 748 mill. kroner eller om lag 270 mill. kroner lavere enn bevilgningen inkl. overført beløp fra 2002, som i hovedsak skyldes lavere bosetting i 2002 og 2003 enn tidligere forutsatt.

POST 75 TRANSPORT AV FLYKTNINGER/REISE-UTGIFTER TIL OG FRA UTLANDET, KAN OVERFØRES

For å kunne benytte ubrukte midler fra 2003 og dermed dekke opp et eventuelt merbehov i 2004 i forhold til frivillig retur og tilbakevending til Irak, foreslås det at posten tilføres stikkordet "kan overføres". Stikkordet vil også gjøre posten mer fleksibel i forhold til personer som får tillatelse til å komme til Norge, men som først kommer året etter at tillatelsen er gitt, for eksempel overføringsflyktninger, og i forhold til regninger fra International Organisation for Migration (IOM), der regningen for andre halvår belaster posten først neste budsjettermin.

1.2.4 Kap. 524 Utlendingsnemnda (jf. kap. 3524)

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, NEMND-BEHANDLING

Erfaringene hittil i år tilsier at det totale antallet nemndmøter i 2003 vil bli færre enn forutsatt våren 2003. Årsprognosen er nå på ca. 750 nemndmøter. Det foreslås derfor at bevilgningen reduseres med 1 mill. kroner til 4,62 mill. kroner.

1.3 Programkategori 13.50 Regional- og distriktpolitikk

1.3.1 Kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling

POST 72 NASJONALE TILTAK FOR REGIONAL UTVIKLING, KAN OVERFØRES

Posten benyttes til tiltak som ofte strekker seg over flere år. Det ble i St.prp. nr. 65 (2002-2003) foreslått at posten tilføyes stikkordet "kan overføres". Forslaget ble ved en inkurie ikke tatt med i budsjettinnstillingen. Det foreslås derfor på nytt at posten får stikkordet "kan overføres".

1.3.2 Kap. 2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene

POST 74 DEKNING AV TAP PÅ RISIKOLÅN OG GARANTIER

SND har hatt større tap på alle utlånsordningene sine i 2002 og første halvår 2003 enn i tidligere år. Dersom det ikke bevilges ekstra til tapsfondet vil forventet saldo på tapsfondet pr. 31. desember 2003 være negativ med 20 mill. kroner for den distriktsrettede risikolåneordningen, når det er tatt hensyn til spesifiserte tapsavsetninger. Tapsfondet skal ved utgangen av året være stort nok til å dekke konstaterte tap og spesifiserte taps-

avsetninger. I tillegg til å dekke dette, vil regjeringen foreslå at det bygges opp en reserve for å dekke uspesifiserte tapsavsetninger.

Kommunal- og regionaldepartementet foreslår derfor at det bevilges 50 mill. kroner på kap. 2425 post 74 i 2003 til å dekke tap på den distriktsrettede risikolåneordningen.

1.3.3 Kap. 5327 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene m.m.

POST 51 TILBAKEFØRING AV TAPSFOND

Det er budsjettert med tilbakeføring av tapsfond på 20 mill. kroner. På bakgrunn av faktiske tilbakeføringer foreslås posten økt med 7 mill. kroner til 27 mill. kroner.

1.4 Programkategori 13.70 Overføringer gjennom inntektssystemet til kommuner og fylkeskommuner

1.4.1 Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)

POST 21 KUNNSKAPSUTVIKLING OG DRIFT AV INNTEKTSSYSTEMET, KAN OVERFØRES

Dette er en post hvor oppstart, framdrift og utbetalinger i prosjektene kan variere uavhengig av budsjettåret og det foreslås derfor at posten tilføyes stikkordet "kan overføres".

1.5 Programkategori 14.10 Bolig og bomiljø

1.5.1 Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

POST 79 TILSKUDD TIL RADONFORBYGGENDE TILTAK I BOLIGER, KAN OVERFØRES

Som en del av Nasjonal kreftplan (1999-2003) er det etablert en tilskuddsordning relatert til tiltak mot radon i helårsboliger. Antall søknader om tilskudd har økt i 2003 i forhold til tidligere år. Bevilgningen foreslås økt med 3 mill. kroner overført fra Helsedepartementet. Helsedepartementets bevilgninger foreslås redusert tilsvarende.

1.5.2 Kap. 2412 Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)

POST 72 RENTESTØTTE

Nye beregninger viser at rentestøtten for 2003 vil bli om lag 39 mill. kroner. Differansen i forhold til bevilgningen på 30 mill. kroner skyldes at innbetalte avdrag for utleielån og lån på særvilkår er lavere enn tidligere antatt. Det foreslås derfor at bevilgningen på posten økes med 9 mill. kroner.

POST 90 LÅN TIL HUSBANKEN, OVERSLAGS-BEVLINGNING

Det har vært lavere utbetaling av Startlån enn opprinnelig anslått. Husbanken budsjetterte med en ramme for Startlån på 4,5 mrd. kroner som er lik samlet ramme for kjøpslån og etableringslån i 2002. Hittil i år er det gitt tilsagn for 3,5 mrd. kroner. Det er også ellers generell litt lavere etterspørsel etter lån.

Selv om det er knyttet usikkerhet til utbetaling av lån i slutten av året, foreslås det at bevilgningen for 2003 reduseres med 1,63 mrd. kroner til 12 mrd. kroner.

1.5.3 Kap. 5312 Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)

POST 90 AVDRAG

Pr. 31. august 2003 var avdragene på drøyt 6,5 mrd. kroner, om lag 2,4 mrd. kroner høyere enn prognostisert.

Dersom de høye ekstraordinære avdrag og innfrielser fortsetter ut året vil avdragsinngangen komme på om lag 11,3 mrd. kroner som er 4,2 mrd. kroner høyere enn gjeldende budsjett på 7,075 mrd. kroner. Det foreslås at bevilgningen økes med 4,2 mrd. kroner til 11,275 mrd. kroner.

1.5.4 Kap. 5615 Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)

POST 80 RENTER

Bevilgningen for 2003 er på 6,349 mrd. kroner. På grunn av de høye ekstraordinære innbetalingene er Husbankens anslag for renteinngangen noe lavere enn budsjettet. Det foreslås at bevilgningen settes ned med 162 mill. kroner fra 6,349 mrd. kroner til 6,187 mrd. kroner.

2. KOMITEENS MERKNADER

2.1 Kap. 520 Utlendingsdirektoratet post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, og fra Senterpartiet, lederen Magnhild Meltveit Kleppa, viser til merknader under punkt 2.2 kap. 521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til det unormalt høye belegget i statlige mottak i 2003. Disse medlemmer mener at dette burde løses med en langt strengere politikk overfor grunnløse asylsøkere, og ikke en passivitet som krever økte bevilgninger til drift.

Disse medlemmer har observert Regjeringens såkalte plan for å senke antallet asylsøkere til 10 000 neste år. Disse medlemmer er glade for at Regjeringen ser ut til å ha akseptert det de tidligere har avvist, at det går an å styre antall grunnløse asylsøkere som kommer til Norge igjennom den soleklare rett landet har til å bestemme sin egen innvandringspolitikk.

Disse medlemmer er glad for at Regjeringen har akseptert forutsettende empiri på innvandringsfeltet. Disse medlemmer mener videre at Regjeringen burde ha anvendt denne nye kunnskapen, fremfor å passivt øke budsjetteringene til feltet.

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen ser ut til å ville hente inn merforbruket på kap. 520 post 21 ved å øke inntektskapittelet 3520 post 4.

2.2 Kap. 521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Komiteen er kjent med at norske kommuner ikke tar imot så mange flyktninger som behovet tilsier. Komiteen er bekymret over at bosettingsstrategien fra 2001 er vanskelig å oppfylle og at bosettingen går for sent. Mange asylsøkere blir sittende for lenge i mottak. Komiteen mener det er ulike grunner til at mange kommuner vegrer seg mot å bosette flyktninger. Likevel ønsker komiteen ikke å tvinge kommunene til økt bosetting. For å få kommunene til å bosette flere flyktninger er det nødvendig med et systematisk motivasjons- og informasjonsarbeid.

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 5 (2003-2004) der komiteen ber departementet vurdere eventuelle nye modeller for bosetting, innenfor de vedtatte økonomiske rammer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til sammenhengen mellom kap. 520 om statlige mottak og kap. 521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere. Flertallet har merket seg at Regjeringen reduserer bevilgningen for bosetting av flyktninger, mens man samtidig må styrke bevilgningen til mottakene, fordi alt for mange som har fått oppholdstillatelse fortsatt bor i mottak. Flertallet mener denne utviklingen er uheldig.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at det er reelle grunner for at kommunene ikke tar imot så mange flyktninger som ønsket. Hovedgrunnen er dårlig kommuneøkonomi, men det er også av stor betydning at tilskuddsordningene i Husbanken til bolig er redusert og at innføring av pensjonsordning for eldre innvandrere fortsatt ikke er på plass.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at lang tid i mottak etter at oppholdstillatelsen er gitt innebærer at integreringsprosessen forsinkes og blir vanskeligere. Det tar dermed lengre tid før innvandrerne er i arbeid og skole. Flertallet er av den oppfatning at dette på sikt er dårlige samfunnsøkonomiske løsninger for alle parter.

2.3 Kap. 2412 Den Norske Stats Husbank

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Husbankens viktige rolle i finansiering av boliger. Flertallet mener at Husbanken må ha en økonomisk ramme som gjør at den kan føre en aktiv boligpolitikk. Spesielt viktig er dette i en tid med høy ledighet innenfor bygg- og anleggsnæringa.

Flertallet viser til at den nye ordningen med Startlån skulle gjøre det lettere for unge og vanskeligstilte å kjøpe seg bolig. Låneordningen har nå virket i nesten 2 år. Flertallet mener at målet for denne ordningen ikke er nådd. Flertallet mener at reglene for tapsfordelingen mellom stat og kommuner og reglene for rentefastsettelse på Start-lånet gir de mest vanskeligstilte et dårligere tilbud enn før. Flertallet viser til at mens det i 2001 ble gitt mer enn 5,5 mrd. kroner i lån gjennom de to låneordningene, ligger det nå an til at det blir lånt ut mindre enn 4 mrd. kroner i inneværende år. Dette er en betydelig reduksjon, og flertallet er uenig med Regjeringen i at låneordningen har vært en stor suksess, slik Regjeringen skriver i St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Husbanken finansierer en stor del av de nye boligene som bygges i Norge. Disse medlemmer mener at lånerammen er godt tilpasset aktiviteten på boligmarkedet. Disse medlemmer vil for øvrig vise til ECONs rapport som påpekte at oppføringslånet i liten grad bidrar til økt boligbygging i sentrale strøk. Derimot påpeker rapporten at Husbankens

oppføringslån har stor betydning for å stimulere til bl.a. miljøkvaliteter og tilgjengelighet i boliger. Disse medlemmer vil vise til at Regjeringens politikk har bidradd til en betydelig nedgang i rentenivået og at dette vil ha langt større betydning for boligbyggingen enn Husbankens låneramme.

Disse medlemmer mener at startlånet har vært en stor suksess, blant annet fordi langt flere kommuner tilbyr startlån enn dem som tidligere tilbød etableringslån. Videre vil disse medlemmer vise til at startlånet i større grad fungerer som toppfinansieringslån og at det derfor ikke er relevant å sammenligne med kjøpslånet og etableringslånet samlet. Disse medlemmer mener at risikofordelingen mellom stat og kommuner er god, men mener at staten ved Husbanken bør styrke veiledningen overfor kommunene om startlånet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til ECONs undersøkelse om hvordan oppføringslånet påvirker investeringsbeslutningene til profesjonelle byggherrer i de fem største byene.

Flertallet vil hevde at denne rapporten bare omhandler en del av oppføringslånsvirksomheten, og sier ikke noe om privatpersoner som byggherrer, om sentrale strøk eller om landet for øvrig. Undersøkelsen ble avgrenset til perioden 2000-2002 som var en høykonjunktur og med et boligmarked i vekst i de store byene. Undersøkelsen belyser dermed ikke oppføringslånets rolle i en lavkonjunktursituasjon. Flertallet mener det blir feil å legge ECON-rapporten til grunn for å hevde at oppføringslånet ikke bidrar til økt boligbygging i sentrale strøk.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
Utgifter:			
502		Valgutgifter	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 28 920 000 til kr 25 920 000	3 000 000
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med fra kr 1 707 420 000 til kr 1 858 720 000	151 300 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse, nedsettes med fra kr 65 725 000 til kr 56 225 000	9 500 000
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 865 811 000 til kr 2 595 811 000	270 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
524	21	Utlendingsnemnda (jf. kap. 3524) Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, nedsettes med	1 000 000
		fra kr 5 620 000 til kr 4 620 000	
581	79	Bolig- og bomiljøtiltak Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	3 000 000
		fra kr 10 400 000 til kr 13 400 000	
2412	72	Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615) Rentestøtte, forhøyes med	9 000 000
		fra kr 30 000 000 til kr 39 000 000	
	90	Lån til Hubanken, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	1 630 000 000
		fra kr 13 630 000 000 til kr 12 000 000 000	
2425	74	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene Dekning av tap på risikolån og garantier, bevilges med	50 000 000
Inntekter:			
3520	4	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520) Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med	153 000 000
		fra kr 887 858 000 til kr 1 040 858 000	
5312	90	Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412) Avdrag, forhøyes med	4 200 000 000
		fra kr 7 075 000 000 til kr 11 275 000 000	
5316	70	Kommunalbanken AS Garantiprovisjon, forhøyes med	5 061 000
		fra kr 13 800 000 til kr 18 861 000	
5327	51	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og fylkeskommunene mv. Tilbakeføring av tapsfond, forhøyes med	7 000 000
		fra kr 20 000 000 til kr 27 000 000	
5615	80	Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412) Renter, nedsettes med	162 000 000
		fra kr 6 349 000 000 til kr 6 187 000 000	

II

Andre fullmakter

Tilføvelse av stikkord

Stortinget samtykker i at bevilgningen under:

1. kap. 503 Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m. (jf. kap. 3503) post 21 Spesielle driftsutgifter, tilføyes stikkordet "kan overføres".
2. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571) post 21 Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, tilføyes stikkordet "kan overføres".
3. kap. 521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521) post 75 Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet, tilføyes stikkordet "kan overføres".
4. kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling, tilføyes stikkordet "kan overføres".

Oslo, i kommunalkomiteen, den 8. desember 2003

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Signe Øye
ordfører

